

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Richtlijnen voor gebruikers en ontwikkelaars

Deze richtlijnen zijn opgesteld door het OSOR-consortium:

Auteur:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Disclaimer

De in dit document uiteengezette visie behoort enkel en alleen de auteurs toe en mag in geen geval worden geïnterpreteerd als een officieel standpunt van de Europese Commissie.

De Europese Commissie geeft geen garantie voor de nauwkeurigheid van de informatie in deze studie en is niet aansprakelijk voor het gebruik ervan. Wanneer in het document met een merknaam, handelsnaam, fabrikant of anderszins wordt verwezen naar specifieke producten, specificaties, processen of diensten, betekent dit niet automatisch dat de Europese Commissie deze goedkeurt, aanbeveelt of begunstigt.

De auteurs hebben indien nodig toestemming verkregen van de rechthebbende(n) of diens juridische vertegenwoordiger om delen van manuscripten te gebruiken, met inbegrip van illustraties, kaarten en afbeeldingen, waarop reeds intellectuele-eigendomsrechten rusten.

Auteursrecht:

Op dit verslag rust auteursrecht, © 2007 & 2009 De Europese Gemeenschap

Reproductie met bronvermelding is toegestaan, met uitzondering van commerciële doeleinden.

Inhoud

1.	WAARVOOR ZIJN DEZE RICHTLIJNEN BEDOELD?	1
2.	WIE MOETEN DEZE RICHTLIJNEN LEZEN?	2
3.	SOFTWARE GEBRUIKEN DIE KRACHTENS DE EUPL IN LICENTIE IS GEGEVEN	3
3.1.	TOELICHTING OP LICENTIEBEGINSELEN	3
3.2.	BEGINSELEN VAN FREE EN OPEN SOURCE-SOFTWARE (F/OSS)	3
3.3.	CODE MET EEN EUPL-LICENTIE GEBRUIKEN: UW RECHTEN EN Plichten	5
3.3.1	<i>Uw rechten zijn vastgelegd in artikel 2 van de EUPL:</i>	5
3.3.2	<i>Uw plichten zijn vastgelegd in artikel 5 en 6 van de EUPL:</i>	6
3.4.	WAT KUNT U VERWACHTEN VAN SOFTWARE MET EEN EUPL-LICENTIE?	9
3.5.	GARANTIES, AANSPRAKELIJKHEID EN TOEPASSELIJK RECHT	10
3.6.	VERDERE ONTWIKKELING EN GEBRUIK MET ANDERE SOFTWARE.....	11
3.7.	KAN DE EUPL WORDEN GEWIJZIGD?	11
4.	UW EIGEN SOFTWARE KRACHTENS DE EUPL PUBLICEREN	12
4.1.	VEREISTEN	12
4.2.	CONTROLE VAN EIGENDOM EN INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN VOOR UW EIGEN SOFTWARE.....	12
4.3.	TOEPASSING VAN F/OSS-BEGINSELEN (OPBOUWEN VAN EEN GEMEENSCHAP)	13
4.4.	WAAROM IS EEN LICENTIE VAN BELANG?	13
4.5.	HET BESLUIT OM SOFTWARE KRACHTENS EEN F/OSS-LICENTIE TE PUBLICEREN	14
4.6.	DE KEUZE VAN DE EUPL ALS LICENTIE	14
4.7.	U MOET IN DE BRONCODE NAAR DE LICENTIE VERWIJZEN	14
4.8.	BESTE PRAKTIJKEN VOOR HET “OPSTELLEN” VAN EEN EUPL-CONTRACT.....	16
4.9.	DE GOEDKEURING VAN DE LICENTIEHOUDER HOEFT NIET TE WORDEN GEREgistREERD	16
4.10.	LOCATIE WAAR DE BRONCODE BESCHIKBAAR MOET ZIJN.....	17
4.11.	HOE EN WAAR MOET U UW BESLUIT MEDEDELEN?	17
5.	SOFTWARE ONTWIKKELEN OF INTEGREREN MET DE EUPL-LICENTIE	18
5.1.	BEGINSELEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN F/OSS-SOFTWARE.....	18
5.2.	SOFTWARE MET DE EUPL INTEGREREN EN COMBINEREN.....	18
5.3.	HET NUT VAN INTEGRATIE - BEPERKING VAN INTEGRATIE DOOR LICENTIES	19
5.4.	SPECIFIEKE KWESTIES M.B.T. DE EUPL	19
5.5.	VERENIGBAARHEID MET ANDERE LICENTIES.....	19
5.6.	WERKEN MET VERSCHILLENDE LICENTIES COMBINEREN	20
5.7.	GEVOLGEN VAN DE EUPL-VERENIGBAARHEIDSCLAUSULE VOOR DE LICENTIEVOORWAARDEN VAN ANDER WERK.....	21
6.	NIEUWE VERSIES VAN DE EUPL	22
7.	CONCLUSIES	23

DE EUPL GEBRUIKEN

Richtlijnen voor gebruikers en ontwikkelaars

1. Waarvoor zijn deze richtlijnen bedoeld?

Deze praktische richtlijnen bieden informatie over:

- het gebruik van software die wordt verspreid onder de meest recente versie (v. 1.1) van de publieke licentie van de Europese Unie (EURL), en
- het gebruik van deze licentie voor de distributie van uw eigen software.

U vindt antwoord op de vraag wat de EURL is, maar in dit document wordt voornamelijk onderzocht in hoeverre deze nuttig voor u kan zijn, afhankelijk van uw rol: software-eigenaar, auteur (licentiegever) of gebruiker.

Het delen van software, het beginsel waarop “Free or Open Source software” (F/OSS) is gebaseerd, is een van de meest efficiënte manieren om ervoor te zorgen dat deze meer wordt gebruikt, de kwaliteit te verbeteren (doordat andere ontwikkelaars functies kunnen controleren, verbeteren en toevoegen) en kosten te besparen doordat het wiel niet steeds opnieuw hoeft te worden uitgevonden.

Dit delen van software is door de Europese ministers voor e-overheidsbeleid unaniem aanbevolen aan overheden¹.

¹ Ministeriële verklaring, unaniem goedgekeurd op 24 november 2005 in Manchester, Verenigd Koninkrijk (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

Bij het ontwikkelen van software creëert de auteur echter eigendom. Als de schrijver een werknemer of een overheidsambtenaar is, wordt de instelling in kwestie waarschijnlijk eigenaar van de ontwikkelde software. Als de schrijver een contractant is van de overheidsinstelling, is in het dienstencontract waarschijnlijk vastgelegd dat deze instelling volledig eigenaar is van de software, inclusief het uitoefenen van alle auteursrechten (dit moet worden nagegaan door ieder specifiek dienstencontract tussen de overheid en de softwareleverancier onder de loep te nemen). Op computersoftware is auteursrecht van toepassing. Auteursrecht biedt de eigenaar van een werk bepaalde rechten. Anderen mogen het werk niet naar eigen believen gebruiken of aanpassen, behalve wanneer hiervoor speciale toestemming is verleend of een “licentie” is afgegeven.

De Europese Commissie heeft de EURL in het leven geroepen om ervoor te zorgen dat software gemakkelijker kan worden gedeeld, opnieuw kan worden gebruikt en kan worden verbeterd. Met deze licentie wordt het belang bevorderd van zowel de auteurs (door hun auteursrecht te beschermen en te voorkomen dat derden zich hun werk kunnen toe-eigenen) als de gebruikers (doordat zij alle rechten hebben die F/OSS-licenties bieden: gebruik, wijziging en herdistributie).

De EURL is via een uniek proces tot stand gekomen. Geen enkele overheid met de dimensie van de Europese Commissie heeft in het verleden een F/OSS-licentie gepubliceerd of bepaald dat op systematische wijze gebruik wordt gemaakt

van een F/OSS-licentie. Deze licentie is het resultaat van drie jaar onderzoek en analyse van diverse bestaande F/OSS-licenties, waaruit naar voren is gekomen dat er met bestaande licenties nog lacunes waren. Er zijn drie juridische adviezen ingewonnen. De Europese Commissie heeft ook een openbaar forum en een internationale conferentie met juristen georganiseerd. De EUPL v.1.0 is in januari 2007 goedgekeurd door de Europese Commissie (in het Engels, Frans en Duits). Dit besluit van de Europese Commissie, een tweede besluit in januari 2008 (tot goedkeuring van de EUPL v.1.0 in 19 andere Europese talen) en een derde besluit van januari 2009 tot verduidelijking van de licentietekst in alle taalversies (EUPL v.1.1) zijn door het volgende ingegeven:

- De EUPL moest in alle officiële talen van de Europese Unie rechtsgeldig zijn, met inachtneming van het beginsel van taalkundige diversiteit, zoals verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
- In de EUPL moest rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken en

de diversiteit van het nationale recht van de lidstaten en het Gemeenschapsrecht (terminologie met betrekking tot auteursrecht, informatie, garantie, aansprakelijkheid, toepasselijk recht en bevoegde rechter);

- De EUPL zou een oplossing bieden voor compatibiliteitskwesties in een later stadium met de meeste relevante andere licenties.

De EUPL is een “juridisch instrument” dat al door de Europese Commissie wordt gebruikt voor de verspreiding van software en dat ook kan worden gebruikt door een groot aantal andere softwareleveranciers, waaronder overheden uit lidstaten van de Europese Unie.

Deze richtlijnen bieden u, afhankelijk van uw rol, verduidelijking en concrete antwoorden op vragen die kunnen rijzen wanneer u gebruik maakt van de EUPL om software te verspreiden of software te gebruiken waarvoor u op grond van de EUPL een licentie hebt.

2. Wie moeten deze richtlijnen lezen?

De richtlijnen zijn bedoeld voor degenen die:

- software willen gebruiken die is gepubliceerd op grond van de EUPL;
- rechten hebben op software en overwegen de EUPL in te zetten als licentie voor verspreiding;
- zijn begonnen met de ontwikkeling van software, de software met een EUPL-licentie mogelijk gaan integreren en het product ter beschikking willen stellen krachtens de EUPL-licentie of een andere F/OSS-licentie.

De richtlijnen zijn bedoeld voor de volgende actoren:

- Diensten van de Europese Commissie, wanneer zij het besluit nemen software die zij in eigendom hebben krachtens een F/OSS-licentie te verspreiden;

- Overheden, wanneer zij het besluit nemen hun eigen software als F/OSS te verspreiden middels de EUPL;
- Alle andere actoren die hun werken op grond van de EUPL willen verspreiden: inclusief bedrijven en individuele ontwikkelaars. De EUPL is weliswaar afgestemd op het Europese juridische kader, maar kan ook door auteurs buiten de Europese Unie worden gebruikt;
- Alle ontwikkelaars of gebruikers (organen of natuurlijke personen) die potentiële gebruikers van een werk met een EUPL-licentie zijn.

Software gebruiken die krachtens de EUPL in licentie is gegeven

3.1. Toelichting op licentiebeginselen

Wanneer iemand software schrijft, is de daaruit voortvloeiende intellectuele eigendom auteursrechtelijk beschermd, net als een literair of kunstwerk.

Auteursrecht verleent de eigenaar van een werk bepaalde rechten. Op grond van het auteursrecht wordt ook de manier waarop anderen het werk kunnen gebruiken beperkt. Auteursrecht vindt zijn oorsprong in de bescherming van geschreven werken. Computersoftware en daarmee verband houdend materiaal wordt in het auteursrecht beschouwd als een vorm van literair werk.

Wanneer iemand auteursrecht heeft op een bepaald werk, of dit nu een boek of software is, kan de rechthebbende, meestal de oorspronkelijke auteurs of hun werkgever, beslissen wie het mag kopiëren, aanpassen en verspreiden. Het basisbeginsel bestaat erin dat alleen de eigenaar dit mag doen. Iedereen die het

werk van iemand anders zonder toestemming kopieert, wijzigt of verspreidt, kan worden vervolgd.

De eigenaar kan door middel van een licentie, zoals de EUPL, toestemming verlenen voor het kopiëren, wijzigen of verspreiden van een werk.

Een dergelijke licentie (zoals de EUPL) wordt dan beschouwd als een contract tussen een **licentiegever** (de auteur van de software) en een **licentiehouder** (u, de gebruiker van de software, die deze volgens de licentievoorwaarden mag gebruiken). Er zij op gewezen dat u de software normaliter niet mag gebruiken, kopiëren, wijzigen of verspreiden als u niet akkoord gaat met de licentievoorwaarden. Als u dit doet zonder akkoord te gaan met de licentievoorwaarden, schendt u het auteursrecht.

3.2 Beginselen van Free en Open Source-software (F/OSS)

De EUPL v1.1 is een gratis licentie voor Open Source-software (F/OSS-licentie). De licentie is in maart 2009 door het OSI (Open Source Initiative) gecertificeerd als een Open Source-licentie omdat deze voldoet aan de voorwaarden van de zogeheten 'Open Source Definition' (OSD). De licentie voldoet tevens aan de voorwaarden die worden gesteld door de 'Free Software Foundation' (FSF), die kunnen worden samengevat als garantie van vier vrijheden aan de licentiehouder:

- Vrijheid om deze voor elk doel en een onbeperkt aantal gebruikers te gebruiken of uit te voeren;
- Vrijheid om de broncode te verkrijgen (om te onderzoeken hoe de software werkt);
- Vrijheid om de software te delen en kopiëren te herdistribueren;
- Vrijheid om de software voor specifieke doeleinden te wijzigen, aan te passen en te verbeteren en deze wijzigingen te delen.

Het 'Open Source Initiative' (OSI) (zie: www.opensource.org/docs/definition.php) heeft tien OSD-beginselen vastgesteld waaraan iedere Open Source-licentie dient te voldoen:

Vrije herdistributie

"De licentie mag geen enkele partij verbieden de software te verkopen of weg te geven als onderdeel van de verspreiding van een

softwarepakket dat programma's uit diverse verschillende bronnen bevat. Krachtens de licentie zijn geen royalties of andere kosten verschuldigd voor een dergelijke verkoop."

Bekendmaking van de broncode

"Het programma moet een broncode bevatten en moet zowel in de broncode als in gecompileerde vorm worden verspreid. Wanneer een bepaalde vorm van een product niet met de broncode wordt verspreid, moet er een duidelijk aangekondigd middel zijn waarmee de broncode te verkrijgen is tegen niet meer dan de redelijke kosten voor reproductie, bij voorkeur gratis te downloaden via het internet. De broncode moet bij voorkeur de vorm zijn waarin een programmeur het programma kan wijzigen. Een opzettelijk vertroebelde broncode is niet toegestaan. Tussenvormen zoals het resultaat van een voorprocessor of een vertaalprogramma zijn niet toegestaan."

Toestemming voor de productie en verspreiding van bewerkingen

"De licentie moet de mogelijkheid van wijziging en bewerking bieden en moet de mogelijkheid bieden deze te verspreiden onder dezelfde voorwaarden als de licentie van de oorspronkelijke software."

Regelgeving betreffende de integriteit van de broncode van de auteur

"De licentie mag alleen beperkingen opleggen voor de verspreiding in gewijzigde vorm van de broncode als de licentie de verspreiding toestaat van "patchbestanden" met de broncode waarmee het programma op het moment van samenstellen kan worden gewijzigd. De licentie moet expliciet toestemming geven voor de verspreiding van software die is ontwikkeld op basis van de gewijzigde broncode. In de licentie kan worden vereist dat bewerkingen een andere naam of een ander versienummer hebben dan de oorspronkelijke software."

Het is immers positief dat ontwikkelaars ertoe worden aangespoord verbeteringen aan te brengen, maar gebruikers hebben het recht om te weten wie verantwoordelijk is voor de software die zij gebruiken. Auteurs en programmeurs hebben het recht te weten waar hun diensten voor worden gevraagd, zodat ze hun reputatie kunnen ondersteunen en beschermen. In de licentie kan

worden vereist dat wijzigingen of verbeteringen van de oorspronkelijke bron worden onderscheiden.

Geen discriminatie van bepaalde personen of groepen

"De licentie mag geen enkele persoon of groep personen discrimineren."

In bepaalde landen kunnen uitvoerbeperkingen (embargo's) gelden voor bepaalde soorten software. De licentie mag dergelijke beperkingen niet bevatten.

Geen discriminatie van bepaalde terreinen

"De licentie mag niemand verbieden het programma op een bepaald terrein te gebruiken. Het mag bijvoorbeeld niet verboden worden om het programma te gebruiken voor bedrijfsdoeleinden (commerciële doeleinden) of voor genetisch onderzoek."

Geen "aanvullende" beperkingen betreffende de verspreiding van licenties

"De rechten die bij het programma horen, moeten van toepassing zijn op alle personen aan wie het opnieuw wordt verspreid. Die partijen hebben daarvoor geen aanvullende licentie nodig."

Het bovenstaande is bedoeld om het te verbieden software ontoegankelijk te maken door indirecte middelen, zoals de verplichting van een niet-openbaarmakingsovereenkomst.

De licentie moet niet specifiek zijn voor een bepaald product

"De rechten die bij het programma horen, mogen niet afhankelijk zijn van de vraag of het programma deel uitmaakt van de verspreiding van een bepaalde software. Als het programma uit die verspreiding wordt gehaald en wordt gebruikt of verspreid volgens de voorwaarden van de programmalicentie, hebben alle partijen aan wie het programma opnieuw wordt verspreid, dezelfde rechten als de rechten die worden toegekend in verband met de verspreiding van de oorspronkelijke software."

De licentie mag andere software niet beperken

"De licentie mag geen beperkingen opleggen

voor andere software die met de in licentie gegeven software wordt meegeleverd. Zo mag er in de licentie niet op worden aangedrongen dat alle andere programma's die op hetzelfde medium worden verspreid, ook Open Source-software moet zijn."

De licentie moet technologie-neutraal zijn

"Geen enkele bepaling van de licentie mag

worden toegekend aan een bepaalde individuele technologie of interface."

Internet is momenteel niet het enige distributiekanaal voor software (software wordt bijvoorbeeld ook verspreid op cd-rom en via FTP). Het mogen ook toekomstige kanalen zijn (die nog moeten worden uitgevonden) en de licentie mag niet uitsluitend bedoeld zijn voor (of gekoppeld zijn aan) een specifieke technologie.

3.3 Code met een EUPL-licentie gebruiken: uw rechten en plichten

3.3.1 Uw rechten zijn vastgelegd in artikel 2 van de EUPL:

Wanneer u een werk (software en/of documentatie) "ontvangt" op grond van de EUPL-licentie, wordt een reeks wereldwijde, permanente, royaltyvrije en niet-exclusieve rechten aan u toegekend.

"**Wereldwijd**" betekent dat uw rechten niet ruimtelijk beperkt zijn: u kunt het in licentie gegeven werk in Europa of daarbuiten of via een internationaal communicatienetwerk gebruiken.

"**Permanente**" betekent dat uw rechten niet in tijd zijn beperkt. Rechten worden voor altijd verleend, mits u blijft voldoen aan de voorwaarden van de licentie. De licentiegever zal de licentie niet intrekken.

"**Royaltyvrij**" houdt in dat voor de licentie geen kosten in rekening worden gebracht. Er kunnen wel kosten in rekening worden gebracht voor bepaalde extra opties voor aanvullende diensten zoals ondersteuning (bijvoorbeeld specifiek onderhoud).

Een F/OSS-licentie in het algemeen en de EUPL in het bijzonder bieden de licentiehouder de volgende mogelijkheden:

- De broncode kan worden verkregen op een plaats waartoe de licentiehouder vrije toegang heeft. Dit hoeft niet per se een weblocatie te zijn (aangezien de licentie technologie-neutraal is), maar publicatie van de code op het internet behoort tot de huidige beste praktijken.

- Het werk (dat wil zeggen de software) mag in alle omstandigheden en voor alle doeleinden worden gebruikt. Dit houdt bijvoorbeeld in dat het werk voor privé-, openbare, commerciële en niet-commerciële doeleinden mag worden gebruikt.
- Het werk mag worden gereproduceerd. Kopiëren is dus toegestaan.
- Het oorspronkelijke werk mag worden gewijzigd en bewerkt. Dit houdt in dat u de code aan uw specifieke wensen mag aanpassen, de software in een bredere oplossing mag opnemen of alleen de delen die voor u van nut kunnen zijn uit de code mag halen.
- Het mag worden doorgegeven aan het publiek (dat wil zeggen dat het mag worden gebruikt via een openbaar netwerk of dat diensten op basis van het werk mogen worden verspreid - "software als dienst" via het internet).
- Het werk of kopieën ervan mogen worden verspreid. U mag zoals hierboven vermeld ook een gewijzigde versie van het werk of een bewerking verspreiden.
- Het werk of kopieën ervan mogen worden uitgeleend.
- In het werk of in kopieën ervan mogen sublicentierechten worden verleend, wat inhoudt dat u onder de voorwaarden van een licentie (de EUPL volgens de copyleft-clausule) en een sublicentie alle rechten die u volgens de EUPL zijn verleend, aan nieuwe actoren toekent.

3.3.2 Uw plichten zijn vastgelegd in artikel 5 en 6 van de EUPL:

Voor het gebruik van de software

Als u slechts een gebruiker bent van de software “zoals deze is verkregen en gedownload”, de broncode niet wijzigt, de software alleen voor uzelf of voor uw organisatie gebruikt (dezelfde overheidsinstelling, dezelfde juridische instantie) en de software niet aan derden verspreidt of doorgeeft, gelden er geen specifieke verplichtingen of beperkingen voor de aan u verleende rechten.

Wanneer u de software gebruikt, maakt u geen illegaal gebruik van de intellectuele eigendom van de vorige auteurs: namen, logo's, handelsmerken, dienstmerken en dergelijke. Zo mag u CIRCA (software die door de Europese Commissie in licentie is gegeven krachtens de EUPL) in het kader van uw eigen diensten of project gebruiken om informatie te delen met gebruikers die zich elders bevinden. Wanneer u CIRCA gebruikt, mag u de naam (of het logo) van de Europese Commissie echter niet inzetten voor reclamedoelinden of om aan te geven dat uw activiteit door de Europese Commissie wordt ondersteund, bevorderd of gefinancierd.

Voor het in licentie geven van de software als oorspronkelijke auteur

Als u de eerste persoon bent die het besluit neemt het werk in licentie te geven (de “oorspronkelijke auteur” of eerste licentiegever), moet u ervoor zorgen (en geeft u via de licentie een formele garantie) dat u de eigenaar bent van het auteursrecht of dat dit recht daarvoor aan u in licentie is gegeven.

Als uw overheidsinstelling bijvoorbeeld bepaalde software in licentie wil geven, moet u nagaan of de softwareontwikkelaars werknemers van deze instelling zijn of waren of contractanten waren (die op basis van een dienstencontract voor u werken op grond waarvan alle rechten aan uw instelling worden overgedragen). De hierboven genoemde formele garantie (zie artikel 6 van de EUPL) wordt verstrekt door een duidelijke kennisgeving over auteursrecht in de softwarecode op te nemen (met vermelding van de naam van de rechthebbende).

De eerste licentiegever kan ook specifieke stukken softwarecode in het werk opnemen die

aan hem of haar in licentie worden gegeven op grond van een rechtscheppende (of “non-copyleft”-) licentie: dit is een licentie waarmee het net zoals bij “New BSD”, “Apache 2.0” of “MIT” mogelijk is in licentie gegeven code opnieuw te verspreiden op grond van een andere licentie, de EUPL. Controleer in een dergelijk geval de bepalingen van de rechtscheppende licentie, met name alle clausules met betrekking tot de voorwaarden van herverspreiding en inachtneming van bestaande auteursrechten.

Voor het wijzigen van de software

Als u de software met een EUPL-licentie ontvangt en de code om een bepaalde reden wilt wijzigen, moet u het auteursrecht van de oorspronkelijke auteur (d.w.z. de Europese Gemeenschap) en van eventuele daaropvolgende bewerkers in acht nemen, in het bijzonder alle vermeldingen over het auteursrecht. Verwijder daarom geen vermeldingen over auteursrecht uit de broncode die u voor uw bewerking gebruikt.

Als u zelf verbeteringen aanbrengt, geeft u duidelijk aan waar deze beginnen en eindigen, voegt u de datum van de wijziging en uw eigen auteursrechtsvermelding in, waarmee duidelijk wordt aangegeven dat u de auteur en eigenaar van het auteursrecht van de wijziging bent. Doe dit zodra u een wijziging aanbrengt, ook als u niet van plan bent de software opnieuw te verspreiden (in de toekomst kan namelijk een ander besluit worden genomen door uw organisatie). Als u voornemens bent de software na wijziging of verbetering opnieuw te verspreiden, moet u eraan denken dat de EUPL (artikel 6) iedere bewerker om één formele garantie vraagt, namelijk dat u de rechthebbende bent van het auteursrecht van de ingevoegde code of dat u dit in licentie is gegeven met de bevoegdheid de licentie opnieuw te verspreiden.

Voor het opnieuw verspreiden van de software

Wat is “verspreiding”

Volgende de definities van de EUPL bestaat het verspreiden en/of mededelen (aan het publiek) uit het verkopen, geven, uitlenen, verhuren, verspreiden, mededelen, doorgeven, of op een andere wijze online of offline beschikbaar stellen van kopieën van het werk of verlenen van

toegang tot de essentiële functies ervan. Dit is een zeer ruime definitie die meer omvat dan alleen het verstrekken van “kopieën” van de software. Wanneer een Internet service provider (software als dienst) online gebruikers bijvoorbeeld de mogelijkheid biedt om met de software te werken, wordt deze “medegedeeld aan het publiek”.

Betekent dit dat alle Internet Service Providers (ISPs) die standaardonderdelen van de F/OSS-software (die krachtens de EUPL in licentie zijn gegeven) “gebruiken zoals deze zijn”, zonder deze te bewerken, moeten voldoen aan de verplichtingen van de distributeur, met name het beschikbaar stellen van een plaats waar de broncode van de software te vinden is? Nee, dit zou alleen tot extra last leiden, wat niet het doel van de licentie is. Het is de bedoeling de rechten van alle gebruikers te beschermen (met name die van de oorspronkelijke auteur en opeenvolgende bewerkers) als ISP's hun diensten verlenen op basis van bewerkingen die niet op een andere plaats worden verspreid en in licentie worden gegeven. Alleen in dergelijke gevallen moeten ISP's voldoen aan de verplichtingen van de

distributeur.

Als u software “verspreidt”

Wanneer u de software opnieuw verspreidt aan derden, moet u aan twee verplichtingen voldoen: een met betrekking tot het gebruik van de licentie en een met betrekking tot het beschikbaar stellen van een plaats waar de broncode van de software te vinden is.

A) Verplichting met betrekking tot de licentie

Als u kopieën verspreidt van het programma dat u krachtens de EUPL in licentie is gegeven, moet u deze kopieën altijd verstrekken volgens de bepalingen van de EUPL.

Als u een bewerking hebt gemaakt (wat bijvoorbeeld inhoudt dat u de software hebt gewijzigd, functies hebt toegevoegd of de interface in een andere taal hebt vertaald) en dit nieuwe werk verspreidt, moet u dezelfde EUPL-licentie op de volledige bewerking toepassen (de licentievoorwaarden mogen niet worden gewijzigd).

Figuur 1: Copyleft-effect

In de EUPL is een belangrijke uitzondering op bovenstaande regel voorzien: het geval waarin het gebruik van een compatibele copyleft-licentie verplicht is.

Een softwarelicentie wordt “copyleft” genoemd wanneer de verspreiding van de oorspronkelijke code of van het resultaat van een samenvoeging met de code in licentie moet worden gegeven op grond van deze ongewijzigde licentie.

De GNU General Public Licence (GPLv.2) is de meest gebruikte copyleft-licentie.

Volgens artikel 5 is de EUPL ook copyleft om exclusieve toe-eigening van de software te voorkomen.

Vanuit het oogpunt van de EUPL zijn er de volgende compatibele copyleft-licenties (1 februari 2009):

- de GNU General Public Licence (GPLv.2)
- de Open Software Licence (OSL) v. 2.1 en/of v. 3.0
- de Common Public Licence v. 1.0
- de Eclipse Public Licence v 1.0
- de CeCILL v. 2.0

Wat betekent dit?

Stel dat u twee stukken softwarecode hebt samengevoegd:

- het eerste stuk code is krachtens de EUPL aan u in licentie gegeven;
- het tweede stuk code is krachtens een van bovenstaande compatibele copyleft-licenties (bijvoorbeeld de GPLv2) aan u in licentie gegeven.

Als u besluit de bewerking opnieuw te verspreiden, verspreidt u dit werk volgens de bepalingen van de GPLv2. Dit is een verplichting die voortvloeit uit de GPLv2, die “copyleft” is. In de EUPL wordt het “licentieconflict” opgelost door u toe te staan aan een dergelijke verplichting te voldoen.

Figuur 2: Verenigbaarheidsclausule

Er zij op gewezen dat het zelden verplicht is de code in één bron samen te voegen of te koppelen wanneer er softwareoplossingen worden gemaakt uit diverse Open Source-onderdelen. Doorgaans worden parameters door de diverse onderdelen van de oplossing uitgewisseld en verwerkt, zonder te worden samengevoegd. In een dergelijk geval blijft de oorspronkelijke licentie voor ieder onderdeel van de oplossing van kracht.

Stelt u zich het tweede geval voor waarbij u twee andere stukken softwarecode hebt samengevoegd:

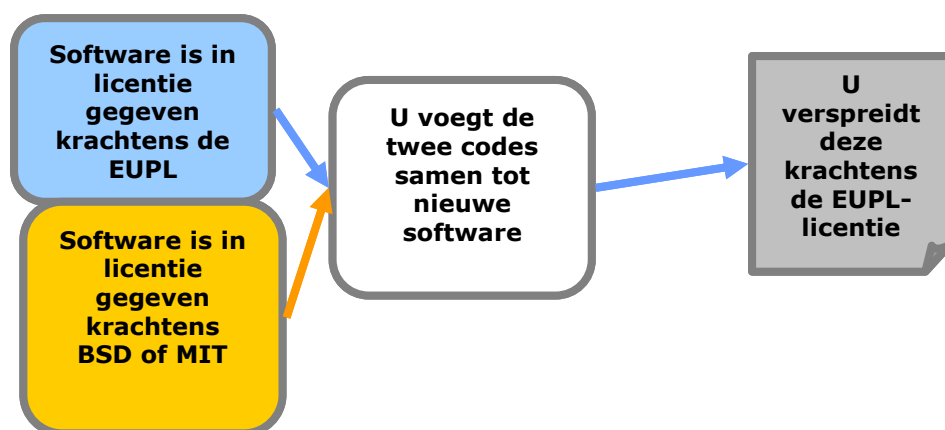
- het eerste stuk is krachtens de EUPL aan u in licentie gegeven;
- het tweede is krachtens een “*rechtscheppende*” licentie aan u in

licentie gegeven.

Een softwarelicentie wordt “*rechtscheppend*” genoemd wanneer de oorspronkelijke code of het resultaat van een samenvoeging met de code op grond van iedere willekeurige licentie mag worden verspreid (dezelfde of een andere, waaronder een “*eigen*” licentie (waarbij de leverancier zich alle auteursrechten voorbehoudt). Bekende voorbeelden van rechtscheppende licenties zijn de MIT-licentie en de familie van BSD-licenties.

Als u besluit de bewerking opnieuw te verspreiden, verspreidt u dit werk volgens de bepalingen van de EUPL. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 5 van de EUPL (“copyleft”-clausule).

Figuur 3: Samenvoeging met rechtscheppende broncode

b) *Verplichting met betrekking tot de publicatie van de broncode*

Wanneer u een bewerking verspreidt, moet u de gewijzigde broncode mededelen op een locatie die vrij toegankelijk is (in de meeste gevallen is

dit een website of een FTP-adres). U dient ten minste een link of een adres te verstrekken waarmee licentiegevers toegang hebben tot de broncode of deze kunnen downloaden, zolang u het werk blijft verspreiden.

3.4 Wat kunt u verwachten van software met een EUPL-licentie?

Als de (oorspronkelijke) auteur of als bewerker die bijdraagt aan verbetering van een bestaand werk met een EUPL-licentie kunt u verwachten dat uw auteursrecht wordt beschermd doordat de EUPL de volgende bepaling bevat voor licentiehouders:

- Zij moeten het auteursrecht van de oorspronkelijke auteur (en van eventuele opeenvolgende bewerkers) in acht nemen, in het bijzonder alle vermeldingen over dit recht.

Als de auteur of als bewerker die bijdraagt aan verbetering van een bestaand werk met een EUPL-licentie kunt u verwachten dat derden zich uw werk nooit toe-eigenen (bijvoorbeeld een softwareleverancier die het tot zijn eigendom maakt) doordat de EUPL de volgende bepaling bevat voor licentiehouders:

- Zij moeten de EUPL-licentie toepassen wanneer zij kopieën of bewerkingen

verspreiden².

Als de auteur of als bewerker die bijdraagt aan verbetering van een bestaand werk met een EUPL-licentie kunt u verwachten dat u op de hoogte wordt gesteld wanneer het werk wordt opnieuw wordt verspreid. Er is geen formele verplichting (of "garantie") om de oorspronkelijke auteur op de hoogte te stellen (of om op de hoogte te worden gesteld bijvoorbeeld in het geval van verbetering). Zolang u auteur of bewerker bent, blijft u echter actief en blijft u deelnemen aan de "gemeenschap van personen die met de in licentie gegeven software werken", aan ontwikkelingen of aan forums die verband houden met het in licentie gegeven werk (dat wil zeggen de geselecteerde ontwikkelingsomgeving waarin meerdere personen met elkaar samenwerken). U blijft zo op de hoogte en krijgt feedback. Hierdoor wordt het recht op toegang tot de gewijzigde code gewaarborgd en kunt u de vruchten plukken van verbeteringen voor eigen gebruik, omdat in de EUPL het volgende is

² Behoudens het geval van een verenigbare copyleft-licentie, waarmee ook wordt voorkomen dat derden zich de software kunnen toe-eigenen, zoals uiteengezet in punt 5.5.

vastgelegd:

- Wanneer een bewerking wordt verspreid, moet degene die het opnieuw verspreid de gewijzigde broncode mededelen op een locatie die vrij toegankelijk is.

Als de auteur of als bewerker die bijdraagt aan verbetering van een bestaand werk met een EUPL-licentie kunt u verwachten dat uw intellectuele eigendom (namen, logo's, handelsmerken, dienstmerken en dergelijke) wordt gerespecteerd, aangezien de EUPL alle gebruikers (of herdistributeurs) opdraagt niet illegaal gebruik te maken van de intellectuele

3.5 Garanties, aansprakelijkheid en toepasselijk recht

Als gebruiker van software die krachtens de EUPL in licentie is gegeven krijgt u geen garanties met betrekking tot de kwaliteit van de software, en de verspreider van de software is geenszins aansprakelijk voor schade die door de software is veroorzaakt, voor zover dat in het toepasselijk recht geoorloofd is.

Dit houdt in dat de licentiegever volgens de licentievoorwaarden, behoudens uitzonderlijke gevallen (opzettelijk toegebrachte of rechtstreekse schade aan natuurlijke personen) in geen geval aansprakelijk kan worden gesteld voor enige vorm van directe of indirecte, materiële of morele schade. Er kunnen geen claims worden ingediend voor gegevensverlies, verlies van goodwill, verloren werkuren, een computerdefect, verlies van bedrijfskansen en dergelijke.

Voorbeeld:

Ik heb de “X-F/OSS”-oplossing (fictieve naam) die krachtens de EUPL in licentie is gegeven, gedownload en hierop belangrijke bestanden opgeslagen: al mijn klantgegevens en al mijn e-mailverkeer met mijn klanten gedurende meer dan drie jaar. Plotseling is mijn X-F/OSS-server uit de lucht en zijn alle gegevens verloren gegaan. Ik heb geen back-up of alleen back-ups in “X-F/OSS-indeling”. Deze kunnen niet worden gelezen en geven dezelfde fout weer. Als dit het geval is, kan ik de schade niet verhalen omdat de auteur van “X-F/OSS” niet aansprakelijk is.

De uitsluiting van aansprakelijkheid is nooit

eigendom van de vorige auteurs.

Ten slotte hebt u als gebruiker van software die krachtens de EUPL in licentie is gegeven een duurzaamheidsgarantie met betrekking tot het in licentie geven van de code, aangezien het werk niet uit de EUPL kan worden teruggetrokken: zelfs wanneer de oorspronkelijke auteur besluit op recentere versies van de oorspronkelijke broncode andere licentievoorwaarden toe te passen, is er geen tijdslimiet verbonden aan wat u in licentie is gegeven.

absoluut: de licentiegever kan aansprakelijk zijn op grond van de wetgeving inzake productaansprakelijkheid, voor zover deze wetgeving op het werk van toepassing is. Het toepasselijk recht is de nationale wetgeving van een specifieke lidstaat (namelijk de wetgeving van het land van de Europese Unie waar de licentiegever is gevestigd of waar zijn maatschappelijke zetel is gevestigd). In bepaalde nationale wetgeving worden strengere eisen gesteld met betrekking tot productaansprakelijkheid.

Daarom worden rechtbanken in de EUPL-licentie (zoals alle andere licenties, F/OSS of eigen licenties) niet beperkt voor het vaststellen van een “productaansprakelijkheid” op basis van algemene beginselen inzake consumentenbescherming.

In de EUPL-licentie zelf zijn gevallen voorzien waarin de auteur aansprakelijk is: namelijk wanneer er sprake is van opzettelijk toegebrachte schade (wanneer de auteur bijvoorbeeld een gevaarlijk computervirus in de software opneemt) of als de software rechtstreekse schade toebrengt aan personen of goederen (bijvoorbeeld wanneer de software een specifiek navigatiesysteem voor vliegtuigen vormt en er een crash door wordt veroorzaakt, wanneer de software de temperatuur meet voor de sterilisatie van medische instrumenten en er door een onjuiste berekening een besmetting ontstaat of wanneer de software de lucht in een lokaal regelt en een vergiftiging veroorzaakt). Dit zijn echter extreme gevallen waarvoor adequate certificatieinstanties de software waarschijnlijk controleren

en deze goedkeuren voor het bedoelde gebruik. In alle andere omstandigheden beschermt de EUPL de auteur in principe tegen claims die voortvloeien uit indirecte schade: verlies van gegevens, tijd, beelden, bedrijfskansen en dergelijke.

Voorts bevat software die krachtens de EUPL wordt verspreid een specifieke garantie dat het auteursrecht op de software aan de licentiegever toebehoort, wat wil zeggen dat de licentiegever het recht heeft de software krachtens de EUPL aan u te verspreiden. Deze garantie is zowel voor de licentiegever als voor de licentiehouder van belang. Voor de licentiegevers (in het geval waarin zij de oorspronkelijke auteurs zijn) worden zij er hiermee aan herinnerd dat zij moeten controleren of zij de rechthebbenden zijn alvorens de software in licentie te geven. Latere bewerkers die de software opnieuw verspreiden worden er hiermee aan herinnerd dat zij moeten controleren of zij de rechthebbenden zijn van alle aangebrachte wijzigingen. Voor licentiehouders (de eindgebruikers) is dit een betere garantie tegen het risico van claims vanwege inbreuk op het auteursrecht en zelfs in het geval van

3.6 Verdere ontwikkeling en gebruik met andere software

U kunt de EUPL-software onbeperkt gebruiken in combinatie met andere software. Als u de ontvangen EUPL-software, inclusief de mogelijke verbeteringen die u hebt aangebracht, echter verder wilt verspreiden, moet u hiervoor de EUPL-licentie zelf of een verenigbare licentie gebruiken.

3.7 Kan de EUPL worden gewijzigd?

Een andere vraag is of de licentie door een gebruiker kan worden gewijzigd, bijvoorbeeld "Kan ik de licentie bewerken?". Het antwoord daarop is nee. De EUPL is een officieel document dat na jaren overleg en voorbereiding door de Europese Commissie is goedgekeurd. U mag de EUPL niet wijzigen en geen eigen "EUPL-bewerking" maken en dit EUPL, "EUPL v. 2", "EUPL plus" of iets soortgelijks noemen.

Op de EUPL-licentie rust auteursrecht (© de Europese Gemeenschap 2007). Het is zelf geen "in licentie gegeven werk" dat naar eigen believen mag worden gewijzigd. Uit hoofde van

octrooiaanspraak: zij kunnen namelijk controleren over welk deel van de softwarecode twijfel bestaat en de auteur om opheldering verzoeken.

De uitsluiting van garanties en aansprakelijkheid geldt in feite voor alle softwarelicenties (Free/Open Source- of eigen software). Deze uitsluiting is in het geval van een Open Source-toepassing echter meer gerechtvaardigd, omdat dit werk gratis is verstrekt en niet is verkocht. Het is een werk in ontwikkeling, dat voortdurend door vele bewerkers kan worden verbeterd.

Als u de garantie wilt van ondersteuning of een overeenkomst inzake het dienstverleningsniveau waarin de kwaliteit, frequentie, reactiviteit en prijs van specifieke geleverde diensten zijn vastgelegd, kunt u dienstcontracten of andere overeenkomsten aangaan met organisaties of ondernemingen die de door u gebruikte EUPL-software ondersteunen en mogelijk garanties en aansprakelijkheidsdekking bieden, zeer waarschijnlijk tegen betaling.

Als u de EUPL-software wilt wijzigen of deze met andere software wilt combineren om nieuwe software (een bewerking) te maken, moet u zich houden aan de voorwaarden van de EUPL voor de ontwikkeling of integratie van software (zie hoofdstuk 4).

artikel 5 (de "copyleft"-clausule) is het gebruik van de EUPL alleen toegestaan voor verspreiding en/of mededeling van werken "onder de voorwaarden van deze licentie" (zonder wijziging van de licentievoorwaarden).

Uiteraard kan de licentie worden aangevuld met een andere overeenkomst inzake diensten: integratie, implementatie, ondersteuning, uitbreiding van garantie, onderhoud en dergelijke. Zoals in artikel 5 wordt gesteld, mogen de aanvullende voorwaarden de voorwaarden van de EUPL-licentie niet wijzigen of beperken.

Als de EUPL niet aan uw wensen voldoet, kunt u de lijst van OSI-gecertificeerde licenties raadplegen om te zien of er een andere wijdverbreide licentie bestaat die beter aansluit op uw behoeften of die van uw gemeenschap van ontwikkelaars. U kunt ook uw eigen licentie maken, maar houd er wel rekening mee deze taak enkel aan specialisten moet worden

toevertrouwd. U kunt zich daarbij door de ideeën van de EUPL laten inspireren, maar niets in uw nieuwe, oorspronkelijke licentie mag verwarring veroorzaken met de EUPL. U mag de naam, het auteursrecht van de Europese Gemeenschap, de formele organisatie of de bewoording niet overnemen.

3. Uw eigen software krachtens de EUPL publiceren

Met de EUPL kunt u uw software gemakkelijk verspreiden op basis van F/OSS-beginselen.

4.1 Vereisten

De belangrijkste voorwaarde voor de publicatie van software krachtens de EUPL is dat u de rechthebbende van de software moet zijn. Dit geldt voor de publicatie van iedere software.

U moet op de hoogte zijn van de voorwaarden waaronder u de software publiceert, dus u moet goed bekend zijn met de EUPL.

4.2 Controle van eigendom en intellectuele-eigendomsrechten voor uw eigen software

Als de software die u wilt publiceren volledig door u (of uw organisatie, dat wil zeggen de juridische entiteit die de software publiceert) is geschreven, bent u de rechthebbende van het auteursrecht op de software. In andere situaties moet u nagaan wie de software heeft geschreven en onder welke voorwaarden u deze mag gebruiken en verspreiden.

Als de software voor u is geschreven door contractanten, hebt u mogelijk het recht om deze opnieuw te gebruiken en te verspreiden, of bent u misschien zelfs de rechthebbende van de software. Dit is afhankelijk van de voorwaarden van het contract op grond waarvan de software voor u is geschreven. U moet dit contract en de bepalingen in verband met intellectuele-eigendomsrechten dan ook goed nalezen. Als u bijvoorbeeld een overeenkomst bent aangegaan

De EUPL is een F/OSS-licentie. Hoewel de EUPL zelf alle licentievoorwaarden bevat die u gebruikt, is het raadzaam om bekend te zijn met de F/OSS-concepten, zodat u zo veel mogelijk voordeel kunt halen uit de publicatie van de software krachtens de EUPL. Het is nuttig om te weten wat de F/OSS-beginselen inhouden die de pijlers vormen van de gemeenschap die erachter zit.

met bedrijf X (de “contractant”), moet u nagaan of het contract de volgende bepaling of iets soortgelijks bevat:

"Eigendom van de resultaten – intellectuele en industriële eigendom"

"Alle resultaten of rechten daarop, met inbegrip van auteursrechten en andere intellectuele- of industriële-eigendomsrechten, die voortvloeien uit de uitvoering van het contract, behoren uitsluitend toe aan <DE CONTRACTERENDE AUTORITEIT>, die deze naar goeddunken mag gebruiken, publiceren, toekennen of overdragen, zonder enige geografische of andere beperking."

Het is raadzaam om in nieuwe contracten de aandacht van de contractant te vestigen op uw voornemen om het werk op grond van de EUPL

te verspreiden. Ontwikkelaars maken immers steeds meer gebruik van Open Source-onderdelen of zelfs onderdelen uit het “openbare domein”. Zij moeten dan ook nagaan of het op grond van de licentie van deze onderdelen is toegestaan om de software krachtens de EUPL te verspreiden. Daarom wordt aanbevolen bovenstaande bepaling aan te vullen met het volgende:

"Indien industriële- of intellectuele-eigendomsrechten bestaan voordat het contract

wordt afgesloten (zoals het geval kan zijn wanneer de contractant Open Source-softwareonderdelen in het geleverde werk integreert), controleert de contractant of en garandeert hij dat het volledige geleverde werk kan worden overgedragen, verspreid of medegedeeld krachtens de bepalingen van de publieke licentie van de Europese Unie (EUPL). Uitzonderingen op bovenstaande bepaling kunnen enkel na toestemming vooraf van <DE CONTRACTERENDE AUTORITEIT> worden gemaakt."

4.3 Toepassing van F/OSS-beginselen (opbouwen van een gemeenschap)

U kunt software natuurlijk krachtens de EUPL publiceren om het anderen gemakkelijker te maken om deze te gebruiken. In een dergelijk geval bent u wellicht niet geïnteresseerd in het opbouwen van een ondersteunende gemeenschap van vrijwillige ontwikkelaars buiten uw eigen organisatie. Als u echter optimaal gebruik wilt maken van de voordelen die Open Source biedt, namelijk andere organisaties en individuen de mogelijkheid bieden de software te ondersteunen en verder te ontwikkelen, moet u zich verdiepen in de gemeenschap van gebruikers en ontwikkelaars die zich samen met u inzetten voor de verdere ontwikkeling van uw software. De “Richtlijn voor openbare overheden voor partnerschap met Open Source-gemeenschappen” (*Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities*) van de IDABC biedt in dit verband nuttige informatie³.

4.4 Waarom is een licentie van belang?

Zoals reeds uiteengezet rust er auteursrecht op software. Zonder licentie zijn wijzigingen, verbeteringen en lokalisatie (vertalingen) verboden. Uit hoofde van het auteursrecht worden specifieke rechten toegekend aan de eigenaar van een werk en mogen anderen het niet als hun eigen werk gebruiken.

Middels een licentie, zoals de EUPL, wordt deze toestemming door de rechthebbende (de licentiegever) toegekend aan een andere partij (de licentiehouder).

Net zoals een F/OSS-licentie beschermt de EUPL de rechten van de oorspronkelijke auteur, en biedt deze opeenvolgende gebruikers en auteurs de vrijheid om de software als hun eigen werk te gebruiken.

Met het recht om voorgaande werken opnieuw te gebruiken wordt de weg vrijgemaakt voor modern programmeren, waarbij meerdere softwareonderdelen aan elkaar worden gekoppeld of worden samengevoegd. Het is daarom belangrijk om vast te stellen dat er een adequate licentie bestaat voor alle onderdelen, en in het geval waarin onderdelen op grond van diverse licenties worden geleverd en het resulterende werk opnieuw moet worden verspreid aan het publiek, dat deze licenties onderling verenigbaar zijn.

³ Gepubliceerd op de website van de IDABC: <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

4.5 Het besluit om software krachtens een F/OSS-licentie te publiceren

Als u deze richtlijnen leest, weet u waarschijnlijk al dat het delen van software een van de meest efficiënte manieren is om ervoor te zorgen dat deze meer wordt gebruikt, de kwaliteit te verbeteren (doordat andere ontwikkelaars functies kunnen controleren, verbeteren en toevoegen) en kosten te besparen doordat het wiel niet steeds opnieuw hoeft te worden uitgevonden. Dit delen van software is door de Europese ministers voor e-overheidsbeleid unaniem aanbevolen aan overheden. Dit kan het beste worden geïmplementeerd met een F/OSS-licentie. Hoewel er vele andere richtlijnen

4.6 De keuze van de EUPL als licentie

De keuze voor een bepaalde licentie voor verspreiding moet in een vroeg stadium worden gemaakt. De rechten van ontwikkelaars die er een bijdrage aan leveren, worden hierin namelijk vastgelegd en het is moeilijk om de aanvankelijke keuze naderhand te wijzigen.

Aangezien een licentiegever wil voorkomen dat een derde partij zich zijn software "toe-eigent" (dit is doorgaans het standpunt van overheden), wordt de EUPL om diverse redenen aanbevolen:

- Voor het eerst heeft een openbare instelling van het formaat van de Europese Commissie officieel een F/OSS-licentie ontwikkeld en goedgekeurd voor de publicatie van haar software.
- De EUPL is in alle officiële talen van de Europese Unie rechtsgeldig, met

4.7 U moet in de broncode naar de licentie verwijzen

De keuze van de licentie moet worden vermeld op de locatie waar de software ter beschikking wordt gesteld (bijvoorbeeld op de desbetreffende website). De feitelijke tekst van de licentie hoeft daar niet te worden opgenomen. Met de naam van en een link naar de oorspronkelijke licentietekst kan naar één enkele bron worden verwezen.

bestaan voor het gebruik van Open Source in de openbare sector, hoeft u zich met deze richtlijnen en de EUPL niet te verdiepen in alle kwesties die verband houden met Open Source in het algemeen.

De EUPL is speciaal ontworpen om hergebruik van overheidssoftware te vergemakkelijken, de investeringen die met belastinggeld worden gedaan te beschermen en kwesties te verduidelijken waarmee u als softwaregebruiker te maken kunt krijgen.

inachtneming van het beginsel van taalkundige diversiteit, zoals verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

- In de EUPL is rekening gehouden met de specifieke kenmerken en de diversiteit van het nationale recht van de lidstaten en het Gemeenschapsrecht (terminologie met betrekking tot auteursrecht, informatie, garantie, aansprakelijkheid, toepasselijk recht en bevoegde rechter).
- De EUPL biedt een oplossing voor verenigbaarheidskwesties in een later stadium met de meeste relevante andere licenties (waaronder de meest frequent gebruikte licentie, de GPLv2).

de volgende: plaats de volledige licentietekst in een bestand met de naam “KOPIËREN” (of “LICENTIE”) en voeg vervolgens boven aan ieder bronbestand een korte kennisgeving in, waarin het auteursrecht, de datum, de rechthebbende en de licentie wordt genoemd, en

waarmee de lezer wordt gemeld waar de volledige tekst van de licentie te vinden is.

Hieronder volgt een voorbeeld van een “korte kennisgeving” voor software die op grond van de EUPL wordt verspreid:

```
/*
* Copyright 2007 UW ORGANISATIE4
*
* In licentie gegeven krachtens de EUPL, versie 1.1 of -
  zodra deze worden goedgekeurd door de Europese Commissie
  - opeenvolgende versies van de EUPL (de "licentie");
* U mag dit werk niet gebruiken, behalve onder de
  voorwaarden van de licentie.
* U kunt een kopie van de licentie vinden op:
*
* http://ec.europa.eu/idabc/eupl5
*
* Tenzij dit op grond van toepasselijk recht vereist is
  of schriftelijk is overeengekomen, wordt software
  krachtens deze licentie verspreid "zoals deze is",
* ZONDER ENIGE GARANTIES OF VOORWAARDEN,
  noch expliciet noch impliciet.
* Zie de licentie voor de specifieke bepalingen voor
  toestemmingen en beperkingen op grond van de licentie.
*/
```


In bovenstaand voorbeeld aanvaardt de oorspronkelijke auteur latere versies van de EUPL die door de Europese Commissie kunnen worden gepubliceerd. Wanneer software “op grond van de EUPL” wordt verspreid zonder vermelding van een versienummer is het effect gelijk, maar minder expliciet.

Als de oorspronkelijke auteur zijn aanvaarding wil beperken tot een specifieke EUPL-versie (en zelf wil bepalen of hij latere, nieuwe versies al dan niet accepteert), dient de licentie als volgt te luiden:

```
* In licentie gegeven krachtens de EUPL, alleen versie 1.1
  (de "licentie");
```

Indien de licentie zo wordt opgesteld, zijn latere versies van de EUPL niet van toepassing op het werk of bewerkingen zonder de toestemming van de oorspronkelijke auteur. De term “alleen” wordt aanbevolen omdat de licentievoorwaarden daarmee explicieter zijn.

⁴ Eventuele eerste en laatste jaar waarin wijzigingen zijn gepubliceerd, bijvoorbeeld “2005, 2007”

⁵ Met name in het geval van de EUPL, die in alle talen van de Europese Unie een officiële waarde heeft, moet de bladzijde worden gecontroleerd (en bij voorkeur wordt een kopie van de licentie op uw website geplaatst en medegedeeld met de download van het programma om onverwachte URL-wijziging te voorkomen).

4.8 Beste praktijken voor het “opstellen” van een EUPL-contract

Tussen een projecteigenaar (leider of ondernemer) met een EUPL-licentie en alle andere actoren (die de EUPL-voorwaarden zouden moeten toepassen) moet als volgt te werk worden gegaan:

- Rechtstreeks informeren dat de software (of specifieke onderdelen) krachtens de EUPL in licentie zijn gegeven. Dit moet worden gedaan op de website van het project en op de “hoogste” pagina die naar het project verwijst of het beschrijft. Voeg bijvoorbeeld een duidelijke vermelding in zoals “In licentie gegeven krachtens de **EUPL**”.
- Maak van bovenstaande term "EUPL" een koppeling naar het webadres waar de licentietekst in diverse talen kan worden geraadpleegd en gedownload: <http://ec.europa.eu/idabc/eupl>
- Neem een kopie van de EUPL op alsmede een specifiek selectievakje in de toepassing, die de mededeling van de software of het downloadproces stuurt. U stelt de bezoeker in staat de verspreide software op een bepaalde locatie te downloaden. In de

4.9 De goedkeuring van de licentiehouder hoeft niet te worden geregistreerd

De licentie is ook van toepassing wanneer u geen register bijhoudt van gebruikers die akkoord gaan met de licentievoorwaarden. Dit heeft te maken met de manier waarop auteursrecht verband houdt met uw software.

De licentie wordt rechtsgeldig zodra de software wordt gebruikt, waarbij in de softwarecode wordt vermeld dat deze onder de EUPL-voorwaarden in licentie is gegeven. Dit gebruik blijkt uit de uitoefening van de rechten die door de licentie worden verleend, bijvoorbeeld de toepassing van de software op diverse afdelingen van uw organisatie, op locaties van klanten (als u een commerciële organisatie bent) of op computers van klanten (als u een overheidsinstelling bent) of het feit dat deze via sites op het internet wordt

toepassing moet het volgende worden vermeld: “*Lees onderstaande voorwaarden van de EUPL-licentie aandachtig door*”, en kruis vervolgens het vakje “*Ik ga akkoord*” aan dat onder aan het venster met de volledige licentietekst wordt weergegeven. Het downloadproces moet alleen worden voortgezet als dit vakje is aangekruist.

Hiervoor is een .TXT-versie van de EUPL beschikbaar op www.osor.eu.

- Voor software die via fysieke media wordt verspreid (zoals usb-sticks, cd-roms of dvd-roms), is het ook raadzaam om een kopie van de EUPL-licentie zelf op te nemen: **u moet de .TXT-versie in een bestand met de naam “Licentie” kopiëren.**

U kunt verwijzen naar de relevante IDABC-webpagina's waar nadere informatie en studies te vinden zijn over de EUPL, maar dit is facultatief: (<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>).

Het is weliswaar nuttig om meer te weten over uw gebruikers, maar de verzameling van

dergelijke gegevens is niet vereist voor de EUPL-rechten en -verplichtingen.

4.10 Locatie waar de broncode beschikbaar moet zijn

U kunt uw software uiteraard op uw eigen website publiceren. De broncode van uw software wordt idealiter gepubliceerd op een locatie waar de Open Source-software eenvoudig kan worden gebruikt en ontwikkeld. Zo hebt u ook minder bandbreedte nodig op uw eigen website.

Wanneer u uw software op “forges” of locaties publiceert die gespecialiseerd zijn in Open Source, blijft uw controle over de ontwikkeling en wijziging van uw officiële versie van de software intact.

4.11 Hoe en waar moet u uw besluit mededelen?

Als u uw software publiceert, wilt u dat andere mensen deze gebruiken. Dit zal alleen gebeuren als mogelijk geïnteresseerden van het bestaan van uw software afweten.

U moet daarom informatie over uw software met de EUPL-licentie opstellen en verspreiden aan gemeenschappen van gebruikers die mogelijk geïnteresseerd zijn in uw software. Een aantal suggesties hiervoor zijn:

- Beschrijf op één pagina wat de functies van uw software zijn, voor welke doelgroep deze is ontwikkeld en dat deze wordt gepubliceerd op grond van een F/OSS-licentie (de EUPL).
- Verspreid deze informatie aan mogelijk geïnteresseerde gemeenschappen. Software die is bestemd voor de Europese openbare sector kunt u bijvoorbeeld bekendmaken bij de Open Source Observatory and Repository van de IDABC (www.OSOR.eu), de website ePractice.eu en de websites van uw eigen overheid.
- Publiceer de software op een locatie die normaliter wordt bezocht door relevante gebruikers.

4. Software ontwikkelen of integreren met de EUPL-licentie

5.1 Beginselen voor de ontwikkeling van F/OSS-software

U kunt elke vorm van software waarvan u de rechthebbende bent (die door u, uw werknemers of door uw contractanten is ontwikkeld) krachtens de EUPL publiceren.

Als u echter volledig nieuwe software aan het ontwikkelen bent en voornemens bent deze krachtens de EUPL te publiceren, kunt u dit proces optimaliseren door de beginselen voor de ontwikkeling van F/OSS-software te volgen. Deze beginselen houden het volgende in:

- Volg een modulaair ontwerp waarbij onderdelen met elkaar kunnen communiceren zonder de softwarecodes door elkaar te halen.
- Werk in een omgeving waar ontwikkelaars met elkaar kunnen samenwerken (door een systeem voor versiecontrole en andere hulpmiddelen te bieden waarmee mensen op afstand een bijdrage kunnen leveren en de gemeenschap van ontwikkelaars kan worden beheerd).
- Documenteer de toepassing en alle modules op gestandaardiseerde wijze.

5.2 Software met de EUPL integreren en combineren

De EUPL is net als andere F/OSS-licenties dusdanig ontworpen dat software kan worden uitgebreid, gewijzigd en hergebruikt in combinatie met andere software.

Vaak wordt een softwareoplossing uitgebreid door bepaalde bestaande softwarecode in de broncode van uw werk op te nemen, of door uw werk nauw te combineren met bestaande softwareonderdelen, die op grond van hun eigen licenties aan u worden verstrekt. In dergelijke gevallen leidt de integratie/combinatie tot een zogeheten “bewerking”. Een bewerking mag alleen worden verspreid als alle onderdelen verenigbare licenties hebben.

- Zorg voor sterk leiderschap en goed projectmanagement, die goed samengaan met een houding waarbij externe participatie en ideeën van anderen worden toegejuicht, en houd tegelijkertijd de controle over het project in handen en zorg voor sturing.
- Biedt een efficiënte interface voor de gemeenschap (communiceer goed).

De “Richtlijn voor openbare overheden voor partnerschap met Open Source-gemeenschappen” (Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities) van de IDABC biedt nadere informatie over het werken met Open Source-gemeenschappen en het toepassen van de beginselen voor de ontwikkeling van F/OSS-software:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

De EUPL bevat een unieke verenigbaarheidsclausule waarmee bewerkingen gemakkelijker kunnen worden geproduceerd en verspreid. Dit gebeurt op de volgende manieren:

- De EUPL waarborgt dat alle ontvangers van de software toegang hebben tot de broncode. Zo kunnen zij bestuderen hoe de software werkt.
- De EUPL geeft alle ontvangers van de software het recht om wijzigingen aan te brengen. Zo kunnen zij de software wijzigen, uitbreiden of hergebruiken.

- Bewerkingen moeten krachtens de EUPL onder dezelfde of een verenigbare licentie worden verspreid. Zo wordt gewaarborgd

dat ook de resulterende software kan worden bestudeerd, gewijzigd en uitgebreid.

5.3 Het nut van integratie - Beperking van integratie door licenties

Organisaties, met name overheidsinstellingen, geven miljarden uit voor het ontwerpen van software die vaak al bestaat. Hergebruik van deze software kan veel geld, tijd en moeite besparen. Organisaties kunnen hulpmiddelen en resultaten delen zodat het wiel niet steeds weer hoeft te worden uitgevonden. F/OSS-licenties zoals de EUPL bieden het voordeel dat software kan worden geïntegreerd en opnieuw kan worden gebruikt.

Alle eigen licenties beperken integratie en hergebruik doordat de broncode niet automatisch beschikbaar is.

Sommige F/OSS-licenties beperken integratie doordat voor gewijzigde werken dezelfde licentie moet worden gebruikt. Op grond van de EUPL daarentegen is integratie mogelijk met software die krachtens diverse veelgebruikte F/OSS-licenties wordt verspreid (zie punt 5.5).

5.4 Specifieke kwesties m.b.t. de EUPL

De EUPL wordt nog niet op grote schaal gebruikt. Het kan daarom moeilijk zijn om bestaande onderdelen te vinden die krachtens de EUPL in licentie zijn gegeven en die u wilt combineren met uw EUPL-software.

“rechtscheppende licenties”, zoals de MIT of de BSD). Ook software die wordt verspreid krachtens veelgebruikte licenties die bepaalde beperkingen opleggen voor verdere ontwikkeling kan uit hoofde van de verenigbaarheidsclausule worden gecombineerd (zie punt 5.5).

Software die op grond van diverse F/OSS-licenties wordt verspreid, kan echter worden gecombineerd met EUPL-software. Dit geldt voor alle onderdelen die in licentie zijn gegeven op grond van licenties die geen beperkingen opleggen voor toekomstige licenties (alle

Aangezien de EUPL door de Europese overheidssector wordt ondersteund, zal er in de nabije toekomst veel overheidssoftware beschikbaar komen met deze licentie.

5.5 Verenigbaarheid met andere licenties

Met veel F/OSS-licenties is het mogelijk gewijzigde versies van de oorspronkelijke software te verspreiden onder een andere licentie, waaronder de EUPL. Dergelijke software kan vervolgens worden gecombineerd met EUPL-software, waarbij het resulterende werk op grond van de EUPL wordt verspreid.

combineert met software die onder een "verenigbare licentie" wordt verspreid, is het met de EUPL mogelijk de resulterende software onder de verenigbare licentie in plaats van de EUPL zelf te verspreiden.

Er is een aantal veelgebruikte licenties op grond waarvan gewijzigde werken onder dezelfde licentie moeten worden verspreid. Normaliter geldt dit ook voor de EUPL.

De verenigbare licenties zijn in de EUPL vastgelegd. Momenteel zijn dit de volgende licenties:

- GNU General Public licence (GNU GPL v.2)
- Open Software licence (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Common Public licence v. 1.0

- Eclipse Public licence v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

Deze lijst zal niet worden ingekort (zodra een samengevoegd of een gecombineerd werk op

5.6 Werken met verschillende licenties combineren

In één oplossing mag u gebruikmaken van diverse softwareonderdelen die krachtens diverse F/OSS-licenties (inclusief de EUPL) worden verspreid en deze samen gebruiken of verspreiden (dat wil zeggen in hetzelfde pakket, op dezelfde cd-rom). Bij deze vorm van integratie, waarbij de diverse onderdelen met elkaar communiceren om functies te bieden, worden de verschillende broncodes niet samengevoegd. Iedere software wordt dan ook onder eigen licentievoorwaarden gebruikt en verspreid. In een dergelijk geval zijn er geen verenigbaarheidsproblemen tussen de licenties. Als de combinatie van software echter inhoudt dat de broncode wordt gewijzigd of samengevoegd, maakt u een "bewerking". Als u voornemens bent deze te verspreiden, moet u

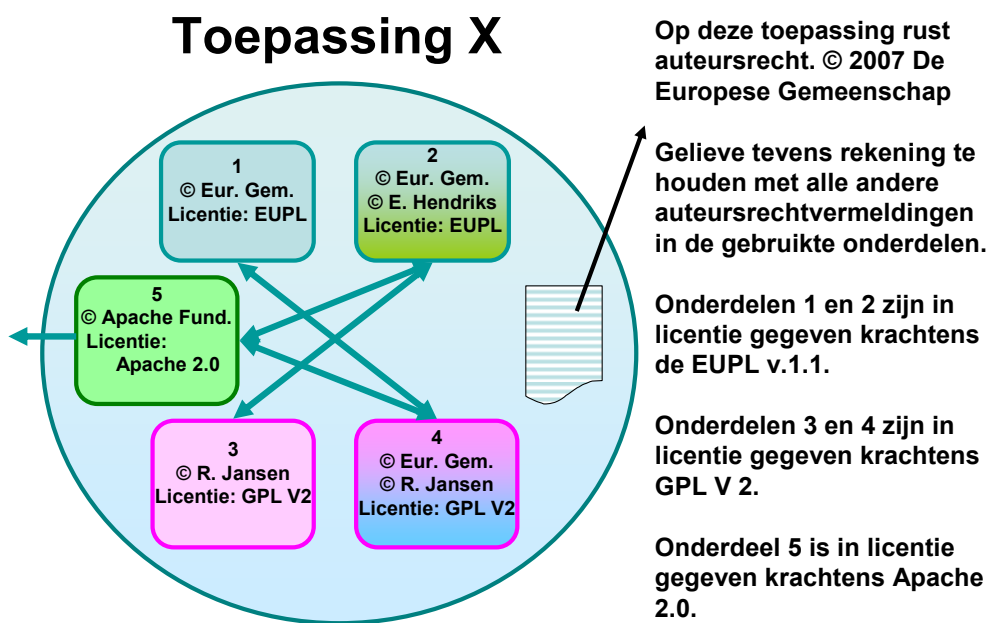
geldige wijze krachtens een verenigbare licentie in licentie wordt gegeven, mag deze niet worden ingetrokken), maar kan wel worden uitgebreid (bijvoorbeeld met eventuele hogere versies).

nagaan of de licenties verenigbaar zijn.

Voorts kunt u software ontwikkelen met behulp van een eigendomsstructuur (zoals Microsoft.Net of Biztalk) en deze publiceren krachtens de EUPL, om dezelfde reden dat er duizenden soorten Open Source-software worden ontwikkeld die op een eigen platform worden uitgevoerd (bijvoorbeeld Microsoft Windows). In een dergelijk geval kunt u de specifieke code die u hebt geproduceerd krachtens de EUPL verspreiden, terwijl eventuele vereiste eigen bibliotheken of ontwikkelingsomgevingen moeten worden gebruikt, die bij de desbetreffende leverancier zijn aangeschaft en op grond van hun afzonderlijke licentievoorwaarden zijn verspreid.

Een voorbeeld uit de praktijk:

Figuur 4: Integratie van diverse onderdelen

Stel dat de Europese Commissie (dit is een voorbeeld, hier kunt u ook uw eigen organisatie invullen) een “Toepassing X” verspreidt die modulair is en vijf onderdelen bevat. Deze onderdelen worden niet samengevoegd in één broncodebestand, maar communiceren met elkaar (door gegevens of parameters uit te wisselen).

Onderdeel 1 wordt geproduceerd door de Europese Commissie (en wordt volledig geschreven door ambtenaren of contractanten). Het kan er dan als volgt uitzien:

© Europese Gemeenschap
In licentie gegeven krachtens de EUPL

Onderdeel 2 wordt geproduceerd door de Europese Commissie, maar is niet volledig geschreven door ambtenaren of contractanten: zij hebben bestaande software, die krachtens de rechtscheppende BSD-licentie in licentie is gegeven, aangepast en uitgebreid. E. Hendriks is de rechthebbende van het BSD-onderdeel. Het gewijzigde onderdeel kan er dan als volgt uitzien:

© Europese Gemeenschap
© E. Hendriks (behoud van de oorspronkelijke vermeldingen van het auteursrecht wanneer de oorspronkelijke code wordt gereproduceerd)
In licentie gegeven krachtens de EUPL

5.7 Gevolgen van de EUPL-verenigbaarheidsclausule voor de licentievooraarden van ander werk

Kan de EUPL worden gebruikt als “brug” om de licentievooraarden van een ander werk te wijzigen, bijvoorbeeld om over te schakelen van GPLv2 naar OS, Eclipse, CeCILL of Common Public Licence?

Onderdeel 3 is niet gewijzigd, is geproduceerd door de heer R. Jansen en in licentie gegeven krachtens GPLv2. Dit moet hetzelfde blijven:

© R. Jansen
In licentie gegeven krachtens GPLv2

Onderdeel 4 is in licentie gegeven krachtens GPLv2. Het was om technische redenen niet mogelijk of gepast om samenvoeging van de EUPL-code van de Europese Commissie met de oorspronkelijke broncode van de heer R. Jansen te voorkomen. Aangezien GPLv2 door de EUPL als verenigbare licentie wordt geaccepteerd, wordt het onderdeel als volgt aangeduid:

© R. Jansen
© Europese Gemeenschap (wanneer EUPL-code is opgenomen/samengevoegd)
In licentie gegeven krachtens GPLv2

Onderdeel 5 heeft dezelfde situatie als onderdeel 3: het is niet gewijzigd en blijft als volgt:

© The Apache foundation
In licentie gegeven krachtens Apache v. 2

Bij de toepassing wordt een readme-bestand geleverd waarin adequate documentatie of een koppeling hiernaar is opgenomen en waarin de toepasselijke licenties worden vermeld.

5. Nieuwe versies van de EUPL

Zoals bij veel contractuele referentieteksten het geval is en met name omdat de EUPL zo veel taalversies heeft, zal de tekst van de EUPL in voorkomend geval worden aangepast aan de ontwikkelingen in de praktijk, van de technologie, van verplichte regelgeving of van de terminologie.

Volgens artikel 13 van de EUPL kan de Europese Commissie, voor zover dit “noodzakelijk en redelijk” is, nieuwe versies van de licentie publiceren “zonder de draagwijdte van de uit hoofde van de licentie verleende rechten te beperken”. Dit houdt het volgende in:

De Europese Commissie mag de licentie aan nieuwe juridische of technologische omstandigheden aanpassen om ervoor te zorgen dat deze zoals bedoeld kan blijven functioneren.

Met nieuwe versies worden geen wijzigingen aangebracht in de fundamentele kenmerken van de licentie, zoals de vrijheden die deze u biedt, de uitsluiting van aansprakelijkheid of de eigenschap van wederkerigheid (“copyleft”), wat betekent dat exclusieve toe-eigening van het in licentie gegeven werk niet wordt toegestaan.

Het sleutelwoord in bovengenoemd punt is **redelijk**. De Europese Commissie kan de licentie inderdaad bijwerken, bijvoorbeeld om nieuwe of voorheen onbekende juridische problemen op te lossen die er anders toe zouden leiden dat de licentie niet meer zoals bedoeld functioneert. Dergelijke wijzigingen moeten echter redelijk zijn: zij mogen niet tornen aan de basiskenmerken van de licentie, zoals de vrijheden die deze u biedt, de uitsluiting van aansprakelijkheid of de eigenschap van wederkerigheid (“copyleft”).

Iedere nieuwe versie van de licentie wordt gepubliceerd met een uniek versienummer.

Er zij op gewezen dat nieuwe versies van toepassing zijn op reeds in licentie gegeven software als deze zonder een expliciet versienummer in licentie is gegeven, of met de expliciete bepaling dat hogere versies van toepassing zullen zijn. Vanwege de vorige formulering van artikel 13 in de EUPL v.1.0 (“De nieuwe versie van de licentie wordt voor u bindend, zodra u van de publicatie ervan kennis krijgt”) is dit ook het geval voor software die formeel krachtens de “EUPL v.1.0” in licentie is gegeven. Regelwijzigingen voor hogere versies: indien de oorspronkelijke auteur de software formeel in licentie geeft krachtens de “EUPL v.1.1”, blijft deze specifieke versie van toepassing (totdat de oorspronkelijke auteur deze in voorkomend geval bijwerkt).

In artikel 13 wordt het volgende gesteld: “Alle door de Europese Commissie goedgekeurde taalversies van deze licentie hebben een identieke waarde. De partijen kunnen de taalversie van hun keuze gebruiken.”

Deze bepaling is wereldwijd uniek en biedt zowel de licentiegever als de ontvanger (of licentiehouder) bescherming.

Wanneer de Europese Unie bijvoorbeeld wordt uitgebreid met een of meerdere nieuwe lidstaten, hebben nieuwe taalversies na goedkeuring en publicatie door de Europese Commissie dezelfde rechtsgeldigheid. De Commissie mag ook vormfouten corrigeren om er in voorkomend geval voor te zorgen dat alle taalversies van de licentie equivalent zijn. In dergelijke gevallen blijft het versienummer hetzelfde.

Tot slot zij erop gewezen dat de Europese Commissie de lijst van verenigbare licenties in de bijlage van de EUPL te allen tijde mag uitbreiden.

6. Conclusies

Wereldwijd werken er iedere dag 1,5 miljoen ontwikkelaars samen aan de ontwikkeling van meer dan 200.000 Free/Open Source-projecten, waarmee software wordt geproduceerd voor meer dan 1 miljard gebruikers.

Managers bij gerenommeerde bedrijven zoals IBM, Microsoft, SUN, Bull en Oracle geven bepaalde Free/Open Source-software in licentie en baseren een deel van hun bedrijfsactiviteiten en marketingstrategie hierop. Zelfs pure softwareleveranciers verspreiden Free/Open Source-materiaal om hun producten bij meer gebruikers en ontwikkelaars bekend te maken.

Bij openbare instellingen worden grote hoeveelheden overheidssoftware geproduceerd, maar zij blijven tot dusver achter met de verspreiding, die andere overheden, ook in andere lidstaten, in staat zou stellen de software te hergebruiken, te verbeteren en aan hun behoeften aan te passen in plaats van deze opnieuw te moeten uitvinden.

De EUPL-licentie moet worden gezien als een hulpmiddel waarmee middelen kunnen worden gedeeld en geoptimaliseerd. Er moet bewustzijn worden gekweekt van de mogelijkheden van de verspreiding van Free/Open Source-software en alle relevante actoren moeten ertoe worden aangespoord het voorbeeld van de Europese Commissie te volgen, die haar eigen software krachtens de EUPL heeft verspreid.

<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>